T001 A HÀM I 79-Bát Nê Hoàn Q.hạ

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

Baáy giôø, taùm vaïn boán ngaøn ngoïc nöõ cuøng thöa vôùi ngoïc nöõ baùu ñeä nhaát raèng: “Thieân haäu bieát cho, chuùng toâi nghe tieáng, nhöng chöa ñöôïc thaân caän ñöùng haàu, toû loøng cung kính ñöùc vua. Chuùng toâi muoán ñöôïc baùi kieán.” Ñaùp: “Caùc em haõy trôû veà töï trang ñieåm, chuùng ta seõ cuøng ñeán baùi kieán.” Baø lieàn baûo Chuû binh baùu raèng: “Chò em phuï nöõ chuùng toâi ñaõ töø laâu chöa ñöôïc thaân caän haàu haï ñeå toû loøng kính ngöôõng Thaùnh vöông, nay chò em chuùng toâi thaûy ñeàu muoán baùi kieán ñöùc vua.” Quan Chuû binh baùu lieàn söûa soaïn taùm vaïn boán ngaøn thôùt voi, trang söùc baèng chieán giaùp da teâ ngöu daùt vaøng, daây cöông baèng chaâu baùu laø con Baïch töôïng vöông coù loâng ñuoâi daøi maøu ñoû laø thöù nhaát; taùm vaïn boán ngaøn con ngöïa, trang söùc baèng chieán giaùp, da teâ ngöu daùt vaøng, daây cöông baèng ngoïc baùu, chæ coù con Löïc maõ vöông thaân noù maøu xanh bieác, ñuoâi daøi maøu ñoû tía laø thöù nhaát. Taùm vaïn boán ngaøn coã xe, duøng chieán giaùp da teâ ngöu bao phuû, trang söùc baèng boán baùu, nhöng Quan chuû binh baùu laø thöù nhaát. Coù taùm vaïn boán ngaøn ngöôøi nöõ, moãi ngöôøi nöõ ngoài moät xe, nhöng ngoïc nöõ baùu laø thöù nhaát. Caùc ngoïc nöõ ñi theo sau, ñeán Phaùp ñieän thì xuoáng xe. Quaân haàu thöa vôùi ñöùc vua: “Caùc voi, ngöïa, xe coä, phu nhaân vaø tieåu vöông ñeàu muoán ñeán baùi yeát nhaø vua.” Nhaø vua ra leänh quaân haàu haõy traûi toøa ngoài ôû döôùi ñieän. Vua ñi xuoáng Phaùp ñieän, troâng thaáy taùm vaïn boán ngaøn ngöôøi nöõ, trang söùc ñeïp ñeõ. Khi aáy moïi ngöôøi ñeàu traàm troà khen raèng: ‘ Thaät khoâng coù buùt möïc naøo dieãn taû heát veû ñeïp cuûa caùc ngöôøi nöõ thuoäc haøng vua chuùa, chæ coù hoï môùi tuyeät ñeïp nhö vaäy.’ Ngoïc nöõ thöa: “Chuùng toâi xa caùch vua ñaõ laâu, khoâng ñöôïc thaân caän ñeå haàu haï, cho neân môùi trang ñieåm vaø cuøng ñeán ñaây, mong ñöôïc baùi kieán ñöùc vua.” Luùc naøy, ñöùc vua ñang ngoài. Caùc ngöôøi nöõ ñeàu ñeán phía tröôùc, cuùi laïy xong roài ngoài qua moät beân. Ngoïc nöõ baùu ñeán tröôùc ñöùc vua, thöa: “Nay ñaây taát caû voi, ngöïa, xe, ngoïc nöõ, tieåu vöông ñeàu laø sôû höõu cuûa vua, mong Thieân vöông löu taâm chieáu coá ñeå cuøng vui thích. Laïi

907 KINH THẾ KỶ - KINH BÁT NÊ HOÀN – TRƯỜNG A HÀM I trong taùm vaïn boán ngaøn nöôùc thì Thieân vöông ñöùng ñaàu, taùm vaïn boán ngaøn chieáu giöôøng ñôn thì giöôøng Ñaïi chaùnh laø baäc nhaát, mong Thieân vöông löu taâm ñeå nuoâi döôõng taùnh maïng.” Ñöùc vua ñaùp: “Naøy caùc muoäi! Sôû dó ta ngaøy ñeâm töï cheá ngöï nôi baûn thaân, chaùnh taâm, haønh töø laø chæ muoán xa lìa caùi tham duïc naøy thoâi. Vì sao? Vì taùnh ganh gheùt cuûa ngöôøi nöõ laøm haïi ñeán thaân ta. Cho neân ta boû duïc ñeå xa lìa loãi laàm aáy.” Ngoïc nöõ baùu rôi leä thöa: “Naøy Thieân vöông! Vì sao ñöùc vua laïi rieâng choïn vieäc caét boû aùi duïc? Goïi chuùng toâi laø caùc em? Lìa boû aân tình, khieán cho caùc cung nöõ haàu nhö tuyeät voïng? Chuùng toâi muoán bieát Thieân vöông giöõ giôùi, chaùnh taâm, haønh töø laø ñeå laøm gì? Chuùng toâi cuõng nguyeän cuøng nhau doác loøng tu theo ñöùc vua.” Vua

ñaùp: “Taâm töø, haïnh chaùnh thì khoâng rôi vaøo caùc laäu, vöùt boû duïc laïc, tu ñöùc ñeå giöõ söï thanh tònh, vì nghó raèng söï soáng ngaøy caøng ruùt ngaén maø maïng ngöôøi thì qua mau, ngöôøi vaø vaät ñeàu laø voâ thöôøng, chæ coù ñaïo môùi laø chôn thaät. Do ñoù, ta ñoái vôùi caùc thöù voi, ngöïa, xe, cung ñieän, quoác ñoä, tieåu vöông, nöõ nhaân, aùi duïc ñeàu xa lìa taát caû, khoâng coøn troùi buoäc taâm yù ta nöõa. Neáu ai muoán lo cho thaân mình haõy xem trong khoaûng ñaát trôøi naøy heã coù sanh thì khoâng traùnh khoûi töû. Vaäy caùc muoäi haõy neân giöõ taâm chaân chaùnh, haønh töø bi, ñöøng neân buoâng lung taâm yù maø bò ñoïa laïc vaøo neûo phieàn naõo sinh töû.” Ngoïc nöõ baùu rôi nöôùc maét taâu: “Nay Thieân vöông ñaõ töï kieàm cheá thaân taâm, khoâng muoán rôi vaøo neûo phieàn naõo khoå luïy, vì nghó raèng söï soáng ngaøy caøng ruùt ngaén, maø maïng ngöôøi thì qua mau, neân aån cö ñeå lo cho thaân, giöõ taâm, tu haïnh thanh tònh. Do suy bieát, con ngöôøi vaø vaïn vaät, heã coù sanh thì khoâng traùnh khoûi töû, neân xa lìa moïi thöù sôû höõu, ñeå taâm yù khoâng bò caáu ueá. Chuùng em nguyeän phuïng thôø giôùi saùng suoát aáy, khoâng bao giôø daùm queân.” Ñöùc vua duøng taâm töø ñaùp taï caùc ngöôøi nöõ, roài baûo hoï lui ra. Ngaøi leân Phaùp ñieän, vaøo choã trang hoaøng baèng vaøng, ngoài suy nghó veà taâm töø, queân heát taát caû nhöõng oaùn haän, khoâng coøn taâm ganh tî xaáu aùc, tieán leân suy tö veà ñaïi ñaïo, voâ löôïng ñöùc haïnh, loøng töø raûi khaép theá gian, ñeå

töï mình thöùc tænh, cheá ngöï. Ngaøi laïi ñöùng daäy ñi vaøo choã trang hoaøng baèng baïc ngoài suy nghó veà taâm bi, queân heát söï oaùn haän, khoâng coøn taâm ganh gheùt xaáu xa, tieán leân suy tö veà ñaïi ñaïo, voâ löôïng ñöùc haïnh, loøng bi raûi khaép theá gian, ñeå töï kieàm cheá, thöùc tænh. Ngaøi laïi ñöùng daäy ñi vaøo choã trang hoaøng baèng thuûy tinh, ngoài suy nghó veà taâm hyû, queân heát taát caû nhöõng oaùn haän, khoâng coøn söï ganh gheùt xaáu aùc, tieán leân suy tö veà ñaïi ñaïo, duøng voâ löôïng ñöùc haïnh, loøng töø raûi khaép theá gian, ñeå töï kieàm cheá vaø thöùc tænh. Ngaøi laïi ñöùng leân ñi vaøo choã trang hoaøng baèng löu ly, ngoài suy nghó veà söï phoøng hoä taâm, queân heát nhöõng oaùn haän, khoâng coøn taâm ganh tî xaáu xa, tieán leân suy tö veà ñaïi ñaïo, duøng voâ löôïng ñöùc haïnh muoán che chôû cho taát caû, ñeå töï cheá ngöï, thöùc tænh. Nhôø doác thöïc haønh boán ñaïi phaïm haïnh naøy neân boû ñöôïc taâm aùi duïc, tu nhieàu haïnh thanh tònh. Nhaø vua thöïc haønh nhö vaäy, neân lieàn ñöôïc töï taïi, luùc cheát ñöôïc an oån, thaân khoâng ñau khoå, gioáng nhö löïc só, trong khoaûng thôøi gian moät böõa aên ngon, thaàn thöùc ñaõ sanh leân coõi trôøi thöù baûy laø Phaïm thieân. Vua Chuyeån luaân Ñaïi Khoaùi Kieán luùc aáy chính laø thaân ta ngaøy tröôùc. “Nhö vaäy, naøy A-nan! Ai coù theå bieát ñöôïc ñieàu naøy, kieáp tröôùc cuûa Ta laø Chuyeån luaân vöông, coù baûy baùu töï nhieân thöïc haønh Chaùnh phaùp, coù boán ñöùc, thöôøng khoâng tham ñaém. “Baáy giôø, töø thaønh Caâu-di, traûi roäng ra boán traêm taùm möôi daëm ñeàu ôû trong phaïm vi thaønh cuûa Thieân vöông. Thôøi tröôùc cuûa Ta laïi laø m vua Saùt-lî, ñaõ saùu laàn boû thaân trong ñaát naøy vaø nay nöõa laø laàn thöù baûy. Nay ta thaønh Phaät, ñaõ ñoaïn tröø sanh töû, töø ñaây veà sau, khoâng coøn taïo thaân nöõa. Ta cuõng ñoái vôùi taát caû moïi söï vieäc ñeàu ñaõ

hoaøn taát. Ta hieän ôû phöông Ñoâng, phöông Nam, phöông Taây, phöông Baéc, tuøy phöông maø giaùo hoùa. Sau ba thaùng nöõa, Ta cuõng ñeå xöông coát ôû nôi ñaây.” Hieàn giaû A-nan thöa Ñöùc Phaät: “Sau khi Phaät dieät ñoä, phaûi laøm pheùp an taùng nhö theá naøo?” Ñöùc Phaät daïy: “Ngöôi haõy im laëng. Caùc Phaïm chí, cö só seõ töï vui thích lo lieäu

909 KINH THẾ KỶ - KINH BÁT NÊ HOÀN – TRƯỜNG A HÀM I vieäc aáy.” Laïi hoûi: “Caùc Phaïm chí, cö só seõ an taùng baèng caùch naøo?” Ñöùc Phaät daïy: “Neân laøm theo phöông phaùp an taùng cuûa Chuyeån luaân vöông. Haõy duøng luïa kieáp-ba môùi quaán quanh thaân theå, roài laáy naêm traêm xaáp daï tieáp tuïc quaán leân treân, ñaët vaøo kim quan, röôùi daàu meø, laøm chaát daàu thaám ñeàu xong naâng kim quan leân ñaët vaøo trong caùi quaùch lôùn baèng saét. Laáy caùc thöù goã thôm chaát leân treân maø xaø-duy1, xong thì thaâu xaù-lôïi, ñaët ôû ngaõ tö ñöôøng, laäp thaùp, döïng ñeàn, laäp ñaøn traøng, treo phan, daâng cuùng höông hoa, baùi yeát, leã laïy. Ñoù laø phöông phaùp an taùng cuûa Chuyeån luaân vöông.” Ñöùc Phaät baûo Hieàn giaû A-nan: “Neân vaøo thaønh baûo cho caùc Hoa thò bieát: ‘Nöûa ñeâm hoâm nay, Ñöùc Phaät seõ dieät ñoä, ai muoán cuùng döôøng thì haõy coá gaéng ñeán ñuùng luùc, ñöøng ñeå sau naøy phaûi hoái haän. Ai muoán gaëp Ñöùc Phaät ñeå mong ñöôïc khai môû, haõy neân kòp thôøi’.” Hieàn giaû lieàn vaâng lôøi vaøo thaønh Caâu-di, thaáy naêm traêm Hoa thò ñang cuøng hoïp nhau baøn luaän. Hieàn giaû A-nan beøn baùo cho caùc vò aáy bieát: “Nöûa ñeâm hoâm nay, Ñöùc Phaät seõ dieät ñoä. Ai muoán cuùng döôøng haõy coá gaéng cho kòp thôøi, ñöøng ñeå sau naøy phaûi hoái haän. Ai muoán gaëp Ñöùc Phaät ñeå ñöôïc khai môû thì haõy neân ñeán cho ñuùng luùc.” Moïi ngöôøi ñeàu kinh ngaïc, buoàn baõ than: “Sao maø nhanh quaù, Ñöùc Phaät nhaäp Neâ-hoaøn? Con maét cuûa theá gian maát ñi, sao maø nhanh theá?” Tieáng keâu bi ai ñaõ lan ñeán cung vua. Vua baûo thaùi töû vaø caùc Hoa thò haõy ñem caû quyeán thuoäc cuûa mình, cuøng ñeán Song thoï, baïch vôùi Hieàn giaû A-nan: “Chuùng con muoán ñeán tröôùc ñeå ñaûnh leã vaø thaêm hoûi.” Hieàn giaû A-nan vaøo baïch vôùi Ñöùc Phaät: “Thaùi töû A Thaàn2 cuøng caùc vò baø con haøo toäc ñoàng ñeán ñeå xin thoï Tam töï quy, vì khoâng coøn bao laâu nöõa, Ñöùc Phaät seõ dieät ñoä. Ñöùc Phaät

1.

Xaø-duy ; xem 1(2) ‘Du Haønh Kinh Ñeä nhò haäu’ cht.154.

2.

A Thaàn , gioáng nhö No.5; nhöng chöa thaáy nôi khaùc cheùp.

cho vaøo.” Taát caû ñeàu ñeán tröôùc cuùi laïy xong ngoài qua moät beân, thaùi töû thöa: “Ñöùc Phaät dieät ñoä, sao maø nhanh quaù.” Ñöùc Phaät ñaùp: “Ta voán ñaõ noùi: ‘Theá gian laø khoâng chaân thaät, chaúng coù gì laø vui, heã ai ham soáng laâu, tham luyeán naêm duïc thì seõ bò meâ laàm maø chaúng coøn lôïi, chæ taêng theâm söï sanh töû, thoï khoå voâ löôïng. Nay Ta laø Phaät, ñaõ ñöôïc an nhieân, voâ duïc ñoái vôùi caùc thöù aáy, maø laïi coøn phaûi töï mình sieâng naêng. Nhöõng baäc trí giaû trong thieân haï, thöôøng muoán gaëp Phaät, öa nghe kinh phaùp. OÂng ñaõ coù

yù nhö vaäy coát phaûi an laäp treân söï tin töôûng, an laäp treân giôùi, boá thí, nghe nhieàu, hoïc roäng phaùt huy trí tueä; xaây döïng naêm chí naøy ñeå xa lìa tham ñaém caáu ueá. Nhö vaäy ñôøi ñôøi seõ ñöôïc phuù quyù, tieáng laønh ñoàn xa, maïng chung sanh leân coõi trôøi, ñöôïc an laïc, coù theå ñaït ñöôïc Neâ-hoaøn." "Ñöùc Phaät giaûng noùi nhö vaäy, thaùi töû vaø caùc Hoa thò ñeàu ñaûnh leã Phaät roài caùo lui." Baáy giôø, vua vaø möôøi boán vaïn ngöôøi nam nöõ lôùn nhoû trong nöôùc, theo giôø ñaõ ñònh, lieàn ñi ñeán Song-laâm, thöa vôùi Hieàn giaû A-nan: "Cho pheùp chuùng toâi ñeán baùi yeát Ñöùc Phaät ñeå nghe lôøi Ngaøi daïy." Hieàn giaû xin Ñöùc Phaät cho pheùp hoï ñöôïc vaøo. Nhaø vua lieàn daãn caùc baäc Hieàn giaû trong nöôùc tieán leân ñaûnh leã Ñöùc Phaät, xong roài ngoài qua moät beân. Luùc naøy, nôi phía tröôùc khoâng coù ñeøn ñuoác gì caû. Ñöùc Phaät beøn phoùng moät luoàng haøo quang töø treân ñænh ñaàu chieáu saùng ñeán hai ngaøn daëm. Ñöùc Phaät daïy: "Thaät laø cöïc nhoïc cho Ñaïi vöông vaø caùc quaàn thaàn ñaõ ñeán ñaây." Vua thöa: "Ñöùc Phaät saép dieät ñoä, vaäy Ngaøi coù daïy baûo gì khoâng?" Ñöùc Phaät baûo nhaø vua: "Töø khi Ta thaønh Phaät ñeán nay laø boán möôi chín naêm; nhöõng kinh, giôùi Ta giaûng noùi, taát caû ñaõ ñaày ñuû. Caùc baäc hieàn taøi ôû trong nöôùc cuûa vua ñeàu ñaõ laõnh hoäi." "Nhaø vua cuøng quaàn thaàn ñeàu toû ra thöông caûm, buoàn baõ." Ñöùc Phaät baûo nhaø vua: "Töø xöa ñeán nay, trôøi, thaàn, ngöôøi, vaät, heã ñaõ sanh thì khoâng traùnh

911 KINH THẾ KỶ - KINH BÁT NÊ HOÀN – TRƯỜNG A HÀM I khoûi cheát. Cheát maø khoâng dieät, duy chæ Neâ-hoaøn laø an vui. Vua khoâng neân buoàn baõ laøm gì, chæ neân nghó ñeán ñieàu laønh, caûi ñoåi nhöõng loãi laàm ôû quaù khöù, tu tænh ôû töông lai, ñeå söûa trò vieäc nöôùc, ñöøng voâ côù taêng theâm baïo aùc, phaûi haäu ñaõi keû hieàn löông, haõy aân xaù, khoan thöù keû bò maéc caùc loãi nhoû, thi haønh boán aân ñeå an uûi voã veà loøng ngöôøi. Nhöõng gì laø boán? "1. Thöôøng boá thí cöùu giuùp, khoâng luùc naøo thaáy ñuû. "2. Neân laáy loøng nhaân aùi xem daân nhö con cuûa mình. "3. Vì lôïi ngöôøi neân giaùo hoùa hoï theo ñöôøng laønh. "4. Neân chia lôïi cho keû döôùi ñeå cuøng vui höôûng. "Neáu nhaø vua laøm ñöôïc nhö vaäy thì thöôøng ñöôïc phöôùc ñöùc lôùn. Kieáp tröôùc cuûa Ta, nhôø thöïc haønh boán aân naøy3, tích luõy qua nhieàu ñôøi cho neân môùi ñöôïc thaønh Phaät." Ñöùc Phaät noùi keä: Ñaõ ngoä, Phaät Chí Toân, Boû daâm, saïch, voâ laäu; Baäc trí, thaày trôøi, ngöôøi, Theo Ngaøi ñöôïc an vui. Phöôùc baùo ñöôïc dieäu laïc, Nguyeän lôùn doác thaønh töïu; Doõng maõnh ñaït giaûi thoaùt, Ta saép nhaäp Neâ-hoaøn. Vua cuøng moïi ngöôøi ñoàng ñöùng daäy laïy Phaät, nhieãu quanh ba voøng roài lui ra. Baáy giôø, ôû trong thaønh coù moät dò hoïc giaø, tuoåi ñaõ moät traêm hai möôi, teân laø Tu-baït4, nghe Ñöùc Phaät vaøo nöûa ñeâm nay seõ dieät ñoä, oâng töï nghó: 'Ta coù söï nghi ngôø veà phaùp, thöôøng mong ñöôïc Ñöùc Cuø-ñaøm moät laàn khai môû, yù cuûa ta ñaõ ñuùng luùc!' Khi aáy, oâng lieàn ñöùng daäy, töï gaéng söùc ñi ñeán Song thoï, thöa vôùi Hieàn giaû A-nan: "Toâi nghe Ñöùc Cuø-ñaøm, vaøo nöûa ñeâm hoâm nay seõ dieät ñoä, vaäy toâi muoán ñöôïc gaëp Ngaøi ñeå xin giaûi quyeát söï nghi ngôø." Hieàn giaû A-nan ñaùp:

3.

Töù c chæ boán nhieáp söï hay boán nhieáp phaùp: boá thí, aùi ngöõ, lôïi haønh vaøo ñoàng söï;

Paøli: samgrahavatthu, cuøng ngöõ caên vôùi anugraha: aân hueä, neân Haùn dòch laø boán aân ñöùc.

4.

Tu-baït , xem 1(2), baûn Vieät, cht.130.

“Thoâi ñi, thoâi ñi! Naøy Tu-baït! Ñöøng coù gaây phieàn haø cho Ñöùc Phaät.” Tu-baït naên næ ñeán hai, ba laàn: “Toâi nghe Ñöùc Phaät laø Baäc Nhö Lai, Chí Chaân Chaùnh Ñeá Giaùc, Minh Haïnh Thaønh Dó, Thieän Theä, Theá Gian Giaûi, Voâ Thöôïng Só, Ñaïo Phaùp Ngöï, Thieân Nhaân Sö, Hieäu Phaät, Chuùng Höïu5, raát khoù ñöôïc gaëp, nhö hoa aâu-ñaøm6, traêm ngaøn vaïn naêm môùi nôû moät laàn. Xin ñöôïc gaëp Ngaøi moät laàn ñeå gôõ moái nghi. “Hieàn giaû A-nan vì sôï laøm phieàn ñeán Ñöùc Nhö Lai cho neân khoâng muoán thöa laïi Ñöùc Theá Toân. Trí hueä cuûa Phaät luoân thoâng toû, thanh tònh hôn ngöôøi thöôøng, do ñoù Ngaøi bieát ñöôïc, lieàn baûo Hieàn giaû A-nan: “Ñöøng ngaên chaän, haõy cho oâng aáy vaøo. Ñaây laø luùc cuoái cuøng ta seõ hoùa ñoä cho oâng cuï ngoaïi ñaïo Tu-baït. “Tu-baït ñöôïc vaøo, trong loøng vui möøng, phaùt sanh thieän taâm, thaáy Phaät hoan hyû, cung kính, thaêm hoûi ñuùng leã roài, ñöùng qua moät beân, baïch Ñöùc Phaät: “Toâi coù ñieàu muoán hoûi, vaäy Ngaøi coù vui loøng giaûi ñaùp ñieàu nghi cho toâi ñöôïc khoâng?” Ñöùc Phaät noùi: “Cöù hoûi, tuøy theo yù oâng muoán, nghe roài seõ giaûi thích.” Tu-baït thöa: “Keû hoïc thöùc ñôøi nay ai cuõng töï xöng laø thaày. Ñoù laø Coå-quy Thò, Voâ-thaát Thò, Chí-haønh Thò, Baïch-loä-töû Thò, Dieân-thoï Thò, Keá-kim-phaøn thò, Ña-tích-nguyeân thò vaø Ni-kieàn Töû7. Taùm ngöôøi aáy laø do ngöôøi khaùc

5. Treân laø möôøi hieäu cuûa Nhö Lai: Nhö Lai, Chí Chaân Chaùnh Ñeá Giaùc, Minh Haïnh Thaønh Dó, Thieän Theä, Theá Gian Giaûi, Voâ Thöôïng Só, Ñaïo Phaùp Ngöï, Thieân Nhaân Sö, Hieäu Phaät, Chuù ng Höï u , , , , , , , , , . Baûn dòch naøy coù nhieàu choã khoân g gioáng vôùi nôi khaùc.. 6. AÂu-ñaøm hoa . Xem No.1(2), baûn Vieät, cht.131. 7. Danh saùch caùc giaùo toå ñöông thôøi, thöôøng keå saùu; ñaây keå taùm: Coå-quy Thò, Voâ- thaát Thò, Chí-haønh Thò, Baïch-loä-töû Thò, Dieân-thoï Thò, Keá-kim-phaøn Thò, Ña-tích-nguyeân Thò vaø Ni-kieàn Töû , , , , , , , , .

Danh saùch naøy gioáng vôùi No.5. Tham chieáu No.1(2), baûn Vieät, xem cht.133, 134, 135, 136, 137, 138.

913 KINH THẾ KỶ - KINH BÁT NÊ HOÀN – TRƯỜNG A HÀM I truyeàn laïi, hay do töï bieát ñöôïc?” Ñöùc Phaät baûo Tu-baït: “Hoï khaùc vôùi Phaät. Nhöõng ngöôøi aáy töï taïo ra con ñöôøng taø vaïy, tham sanh, meâ töôûng8. “1. Goïi laø taø kieán töùc khoâng bieát ñôøi naøy ñôøi sau, vieäc laøm töï cho laø ñuùng, öa thích boùi toaùn ñeå caàu phöôùc soáng laâu. “2. Taø tö, nhôù nghó aùi duïc, daáy taâm tranh caõi, saân haän. “3. Taø ngoân, noùi lôøi gieøm pha moät caùch hö doái, dua nònh, beâu xaáu, noùi lôøi theâu deät. “4. Taø haïnh, coù yù saùt sanh, troäm caép, daâm daät. “5. Taø maïng töùc caàu lôïi loäc, côm aùo khoâng ñuùng chaùnh ñaïo. “6. Taø trò töùc khoâng

theå ngaên chaän ñieàu aùc, khoâng theå thöïc haønh ñieàu thieän. “7. Taø chí, taâm tham chuyeän duïc laïc, thaân ñau khoå maø cho laø thanh tònh. “8. Taø ñònh, chuù taâm mong caàu, khoâng thaáy ñöôïc con ñöôøng giaûi thoaùt.9 “Nhö vaäy, naøy Tu-baït! Ngaøy tröôùc, Ta xuaát gia tìm ñaïo, traûi möôøi hai naêm, ñöôïc ñaéc ñaïo thaønh Phaät, giaûng noùi kinh phaùp traûi qua naêm möôi naêm. Töø luùc Ta töø boû gia ñình, coù ñònh, coù tueä, coù giaûi thoaùt, giaûi thoaùt tri kieán. Ngöôøi giaûng noùi chaùnh ñaïo chæ coù Phaät Sa-moân, chöù khoâng phaûi keû phaøm phu, ngoaïi ñaïo thöïc hieän ñöôïc. Ta voán coù taùm chôn ñaïo. Quaû vò Sa-moân thöù nhaát nhôø ñoù maø ñaéc ñaïo, quaû vò Sa-moân thöù hai, thöù ba, cho ñeán thöù tö ñeàu töø ñoù maø thaønh töïu. Neáu ai khoâng thaáy taùm chôn ñaïo naøy thì keû aáy khoâng theå chöùng ñaéc ñöôïc boán ñaïo quaû Sa-moân. Taùm chôn ñaïo laø: “1. Chaùnh kieán: laø thaáy ñôøi naøy vaø ñôøi sau, laøm thieän thì coù phöôùc, laøm aùc thì bò tai hoïa, hieåu bieát khoå, taäp, haønh dieät, ñöôïc ñaïo. “2. Chaùnh tö: nghó ñeán söï xuaát gia ñaït an laïc, boû taâm tranh chaáp, saân haän. “3. Chaùnh ngoân: lôøi noùi chaân thaät chí thaønh, hoøa dòu, trung tín. “4. Chaùnh haïnh: khoâng saùt sanh, khoâng taø vaïy, khoâng coù taâm daâm duïc.

8.

Tham sanh yû töôûng .

9.

Treân ñaây laø taùm taø ñaïo, traùi vôùi Taùm chaùnh ñaïo cuûa Phaät.

“5. Chaùnh maïng: caàu lôïi ích côm aùo, theo ñuùng ñaïo khoâng taø vaïy. “6. Chaùnh trò: ngaên chaän, kieàm cheá haïnh aùc, phaùt khôûi yù thieän. “7. Chaùnh chí: Quaùn veà boán phaùp: quaùn veà thaân, thoï, yù, phaùp, hieåu voâ thöôøng, khoå, voâ ngaõ, baát tònh. “8. Chaùnh ñònh: moät möïc voâ vi, thaønh töïu boán thieàn haïnh.10 “Sa-moân, Phaïm chí, thöïc haønh taùm ñieàu chaân chaùnh naøy, môùi thaønh töïu boán ñaïo quaû, coù theå roáng leân tieáng roáng cuûa sö töû. Ñeä töû Hieàn thieän cuûa Ta thöïc haønh khoâng buoâng lung, yù nieäm veà theá gian ñaõ dieät, cho neân ñöôïc quaû A-la-haùn.” Baáy giôø Tu-baït noùi vôùi Hieàn giaû A-nan: “Vui thay, naøy Hieàn giaû! Söï lôïi laïc naøy vöøa roäng lôùn vöøa toát ñeïp. Thaät chöa töøng coù. Phaøm laø haøng ñeä töû thöôïng toân, ñöôïc gaëp ñieàu naøy, haù chaúng vi dieäu sao? Nay toâi ñaõ thoï aân cuûa baäc Thaùnh, ñöôïc nghe phaùp naøy, mong ñöôïc xuaát gia, thoï giôùi thaønh töïu11.” Hieàn giaû A-nan thöa Ñöùc Phaät: “Phaïm chí Tu-baït mong ñöôïc thoï giôùi luaät giaûi thoaùt cuûa Ñöùc Theá Toân , xuaát gia, thaønh töïu haïnh Sa-moân.” 12

Ñöùc Phaät duøng giôùi thaønh töïu trao cho Phaïm chí noùi: “Ngöôøi cuoái cuøng chöùng ñaéc giôùi phaùp thanh tònh cuûa ta chính laø dò hoïc Tu-baït. Ngaøi lieàn trao giôùi cho Tu-baït laøm Tyø-kheo. Tu-baït nhaát taâm laõnh thoï, khoâng buoâng lung, baèng chaùnh caàn, baèng nieäm xöù13, ñoaïn tröø caùc thöù phieàn naõo, ñeå ñaït ñöôïc muïc ñích vì ñoù maø ñaõ caïo boû raâu toùc, khoaùc caø-sa, töø gia ñình do tín taâm maø lìa boû gia ñình, vì muoán ñaéc phaùp vôùi ñaïo, thaønh töïu tònh haïnh, töï bieát ñaõ ñöôïc chöùng ngoä, thaønh töïu giaûi thoaùt, cöùu caùnh an laïc, laøm

nhöõng ñieàu neân laøm, taâm yù ñaõ thoâng suoát. Hieàn giaû Tu-baït ñaõ vöôït khoûi moïi troùi buoäc cuûa theá gian, ñaéc quaû ÖÙng chôn. Hieàn giaû töï suy nghó: 'Ta khoâng theå chôø Ñöùc Phaät Baùt-neâ-hoaøn.' Hieàn giaû lieàn dieät ñoä tröôùc Ñöùc Phaät. Baáy giôø, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: "Sau khi Ta dieät ñoä, nhö coù keû ngoaïi ñaïo hoïc theo phaùi khaùc hoïc,

10.

Baùt chaân ñaïo : chaùnh kieán , chaùnh tö , chaùnh ngoân , chaùnh haønh , chaùnh maïng , chaùnh trò , chaùnh chí , chaùnh ñònh .

11.

Thaønh töïu giôùi , töù c Cuï tuùc giôùi, chæ giôùi phaùp Tyø-kheo.

12.

Haùn: Chuùng Höïu .

13.

Haùn : dó kieän cheá , dó chí duy . Xem cht.65, 66.

915 KINH THẾ KỶ - KINH BÁT NÊ HOÀN – TRƯỜNG A HÀM I trong haøng dò sanh, muoán caét boû ñaàu toùc beän, böôùc chaân leân beán phaùp, taém röûa ñeå trôû neân thanh tònh, xuaát gia xin thoï giôùi, thì neân cho keû aáy laøm Sa-moân. Taïi sao? Vì keû aáy coù chí lôùn. Tröôùc heát phaûi taäp söï trong ba thaùng14 ñeå bieát keû aáy coù thaät söï duïng taâm hay khoâng? Neáu lôøi noùi vaø haønh ñoäng cuûa ngöôøi aáy phuø hôïp nhau thì coù theå xaû boû caùc loãi laàm, tröôùc trao cho möôøi giôùi, neáu ba naêm khoâng sai phaïm thì môùi trao cho hai traêm naêm möôi giôùi, trong ñoù möôøi giôùi laø goác, hai traêm boán möôi giôùi laø phaàn oai nghi pheùp taéc15. Neáu ai coù theå laøm ñöôïc nhö vaäy thì chö Thieân luoân hoan hyû. "Laïi nöõa, phaøm ngöôøi mong muoán trì luaät thò giôùi laøm Sa-moân laø do coù boán nhaân duyeân, ñeàu do coù yù muoán gaàn ñaïo thích an laïc maø ra. Sau khi ta dieät ñoä, hoaëc coù ngöôøi lìa boû chöùc quan mong laøm Sa-moân; hoaëc coù ngöôøi vì tuoåi cao, giaø caû neân mong laøm Sa-moân; hoaëc coù ngöôøi baàn cuøng, ngheøo khoán neân muoán laøm Sa-moân; hoaëc coù ngöôøi vì muoán tu taäp theo chaùnh haïnh neân muoán laøm Sa-moân. Neáu laø ngöôøi hieàn taøi muoán tu taäp chaùnh haïnh, keû giaø caû, baàn cuøng khoán khoå, keû lìa boû quan chöùc ñeán maø tu ñaïo, nhöõng ngöôøi aáy ñoái vôùi y phuïc, thöùc aên uoáng ñaõ ñaày ñuû roài thì phaûi thoï tuïng lôøi phaùp. Nhö coù ngöôøi tu taäp haïnh thanh tònh, thì coù theå laøm cho Chaùnh phaùp ñöôïc toàn taïi laâu daøi, vì nhôø ngöôøi aáy neân khieán cho nhieàu ngöôøi ñöôïc an oån, ñöôïc ñoä thoaùt, theá gian ñöôïc nöông nhôø, lôïi laïc khaép trôøi, ngöôøi. Cho neân môùi noùi: 'Ngöôøi theo phaùp thì ñôøi naøy ñöôïc an laïc, ñôøi naøy ñöôïc giaûi thoaùt.' Vaäy neân doác taâm thoï trì. "Ngöôøi ñoù nhôø phaùp gì maø ñôøi naøy ñöôïc an laïc, ñöôïc giaûi thoaùt? Laø möôøi hai boä kinh maø Phaät ñaõ noùi: Vaên, Ca, Kyù, Tuïng, Thí duï, Boån kyù, Söï giaûi, Sanh truyeän, Quaûng baùc, Töï nhieân, Ñaïo haïnh, Löôõng hieän16. Ñoù goïi laø phaùp. Neáu ai phuïng trì, gìn giöõ ñuùng nhö phaùp thì ñôøi naøy ñöôïc an laïc, coù theå ñöôïc giaûi thoaùt. Vaäy neân doác taâm thoï laõnh, hoä

14. Theo caùc Luaät taïng, soáng bieät truù giöõa caùc Tyø-kheo trong boán thaùng. Nhöng, No.1(2) Noùi: quy ñònh naøy khoâng aùp duïng sau khi Phaät Nieát-baøn. 15. Phaân tích naøy khoâng thaáy noùi ñeán trong Luaät taïng naøo. 16. Möôøi hai boä phaän Thaùnh ñieån: 1. Vaên; 2. Ca; 3. Kyù; 4. Tuïng; 5. Thí duï; 6. Boån kyù; 7. Söï giaûi; 8. Sanh truyeän; 9. Quaûng baùc; 10. Töï nhieân; 11. Ñaïo haïnh; 12. Löôõng hieän : , , , , , , , , , , , . Tham
chieáu Tröôøng 1(2) sñd.: Quaùn kinh, Kyø daï kinh, Thoï kyù kinh, Keä kinh, Phaùp cuù kinh, Töông öng kinh, Baûn duyeân kinh, Thieân baûn kinh, Quaûng kinh, Vò taèng höõu kinh, Chöùng duï kinh, Ñaïi giaùo kinh.

trì, ñoïc tuïng, chaùnh taâm suy nghó, khieán cho ñaïo thanh tònh ñöôïc truï theá laâu daøi. “Naøy caùc ñeä töû, haõy neân töï noã löïc, tinh taán, ñöøng coù bieáng nhaùc, xem thöôøng, roài baûo: ‘Ñöùc Phaät ñaõ dieät ñoä, khoâng coøn ai ñeå nöông töïa.’ Neân vaâng theo giaùo phaùp, cöù moãi nöûa thaùng, vaøo ngaøy raèm vaø ngaøy ba möôi haõy giaûng giôùi, caùc ngaøy luïc trai, ngoài treân toøa cao tuïng kinh, ñeå taâm nôi kinh, gioáng nhö Ñöùc Phaät coøn taïi theá. “Laïi nöõa, caùc vò toäc taùnh töû vaø toäc taùnh nöõ, haõy neân nhôù nghó boán vieäc sau ñaây: “1. Khi Ñöùc Phaät laøm Boà-taùt, môùi haï sanh. “2. Luùc Ñöùc Phaät môùi ñaéc ñaïo Chaùnh giaùc vi dieäu. “3. Luùc thuyeát kinh chuyeån Phaùp luaân ñaàu tieân. “4. Luùc boû tuoåi thoï coøn laïi, taâm voâ vi nhaäp Neâ-hoaøn. “Haõy neân baøn luaän, tö duy caùc vieäc naøy. Nhôù Ñöùc Phaät luùc sanh ra, phöôùc ñöùc nhö vaäy. Luùc Ñöùc Phaät ñaéc ñaïo, thaàn löïc nhö vaäy. Luùc chuyeån Phaùp luaân ñoä ngöôøi nhö vaäy. Luùc saép dieät ñoä, ñeå laïi giaùo phaùp nhö vaäy. “Tieáp theo, thôøi trung gian, thôøi cuoái cuøng, neáu ai suy tö nhôù nghó veà ñieàu naøy, khôûi yù thöïc haønh ñeàu ñöôïc sanh leân coõi Trôøi. Neáu ai thoï trì ñieàu naøy maø coù nghi ngôø veà Phaät, Phaùp, Thaùnh chuùng vaø veà Khoå, Taäp, Taän, Ñaïo, thì naøy caùc Tyø-kheo, haõy neân giaûi ñaùp nhöõng nghi vaán cho keû aáy nhö luùc Ta coøn taïi theá. Vaäy nay haõy ñem lôøi noùi aáy hoûi Ñöùc Phaät vaø chôn ñeä töû, haõy töï mình ñeán hoûi Ta vaø nghe Ta giaûi thích.” Hieàn giaû A-nan ñöùng ôû sau, quaït Ñöùc Phaät, thöa: “Daï vaâng! Taát caû ñeàu ñaõ mong chôø aân Phaät maø ñöôïc an laïc. Khoâng coù moät Tyø-kheo naøo coù yù nghi veà Phaät, Phaùp, Thaùnh chuùng vaø Boán ñeá.” Ñöùc Phaät baûo Hieàn giaû A-nan: “Taát caû ñeàu ñaõ ñöôïc an laïc, nhôø Nhö Lai giaùo hoùa, daãn daét, neân ñoái vôùi Phaät, Phaùp, Thaùnh chuùng vaø Boán ñeá laø Khoå, Taäp, Taän, Ñaïo, khoâng coøn nghi ngôø nöõa. Vaäy haõy boû taâm tham duïc, khinh maïn, vaâng theo lôøi Phaät daïy, baèng taâm tinh taán ñeå thoï trì, tö duy tónh laëng maø haønh ñaïo. Ñoù laø nhöõng lôøi khuyeân daïy cuoái cuøng cuûa Ñöùc Phaät, haõy cung kính tuøy thuaän. “Naøy caùc Tyø-kheo! Haõy quan saùt dung maïo, uy nghi cuûa Ñöùc Phaät, khoù coù dòp ñeå nhìn laïi Ngaøi. Veà sau, hôn moät öùc boán ngaøn naêm

917 KINH THẾ KỶ - KINH BÁT NÊ HOÀN – TRƯỜNG A HÀM I nöõa môùi laïi coù Ñöùc Phaät Di-laëc17 ra ñôøi. Thaät khoù maø luoân ñöôïc gaëp Phaät. Trong thieân haï coù caây AÂu-ñaøm-baùt18, khoâng hoa maø coù traùi. Nhöng neáu khi caây aáy ra hoa thì theá gian môùi coù Phaät. Ñöùc Phaät laø maët trôøi cuûa theá gian, luoân lo tröø dieät boùng toái cho chuùng sanh. Chính Ta laø Baäc Thaùnh Sö, tuoåi ñaõ baûy möôi chín,

ñieàu caàn laøm thì ñaõ laøm xong, caùc vò haõy sieâng naêng, tinh taán. Giôø cuõng ñaõ nöûa ñeâm roài.” Roài thì, Ñöùc Phaät nhaäp Sô thieàn. Roài xuaát Sô thieàn, Ngaøi khôûi thieàn thöù hai. Xuaát thieàn thöù hai, Ngaøi khôûi thieàn thöù ba. Xuaát thieàn thöù ba, Ngaøi khôûi thieàn thöù tö. Xuaát thieàn thöù tö, Ngaøi nhaäp Khoâng voâ teá19. Xuaát Khoâng voâ teá, Ngaøi nhaäp Thöùc voâ löôïng. Xuaát Thöùc voâ löôïng, Ngaøi nhaäp Voâ sôû duïng. Xuaát Voâ sôû duïng, Ngaøi nhaäp Baát töôûng nhaäp20. Xuaát Baát töôûng nhaäp, Ngaøi nhaäp Töôûng tri dieät21.” Baáy giôø, Hieàn giaû A-nan hoûi Hieàn giaû A-na-luaät22: “Ñöùc Phaät ñaõ dieät ñoä roài chaêng?” A-na-luaät noùi: “Chöa dieä t ñoä. Ñöùc Phaä t môù i tö duy nhôù nghó veà ñònh Töôû ng tri dieät.” Hieàn giaû A-nan noùi: “Tröôùc ñaây toâi nghe Ñöùc Phaät baûo: ‘Töø choã nhaäp Töù thieàn cho ñeán voâ tri, xaû traïng thaùi voâ vi höõu dö y thì nhaäp Neâ-hoaøn23’.” Khi aáy, Ñöùc Phaät xaû Töôûng tri dieät, trôû laïi tö duy Baát töôûng nhaäp; xaû Baát töôûng nhaäp tö duy Voâ sôû duïng; xaû Voâ sôû duïng tö duy Thöùc voâ löôïng; xaû Thöùc voâ löôïng tö duy Khoâng voâ teá; xaû Khoâng voâ teá tö duy Thieàn thöù tö; xaû Thieàn thöù tö tö duy Thieàn thöù ba; xaû Thieàn thöù ba tö duy Thieàn thöù hai; xaû Thieàn thöù hai tö duy Thieàn thöù nhaát. Töø Thieàn

17.
Di-laëc Phaät ; Paøli: Metteyya.
18.
AÂu-ñaøm-baùt, .
19.
Khoâng voâ teá , töù c Khoâng voâ bieân xöù ñònh.
20.
Baát töôûng nhaäp , töù c Phi töôûng phi phi töôûng xöù.
21.
Töôûng tri dieät , töùc Töôûng thoï dieät taän ñònh. Tham chieáu No.1(2), Vieät, xem cht.150.
22.
A-na-luaät , tham chieáu No.1(2), baûn Vieät, xem cht.149.
23.
Haùn: chí ö voâ tri, khí xaû sôû thoï dö voâ vi chi tình .
Traïng thaùi voâ tri ôû Töù thieàn laø traïng thaùi nhaäp voâ töôûng ñònh (Paøli: asaóóaøsamaøpatti), nhöng caùc Thaùnh giaû khoâng nhaäp loaïi ñònh naøy. “Sôû thoï dö voâ vi” chæ höõu dö y Nieát-baøn.
thöù nhaát nhaäp trôû laïi cho ñeán Thieàn thöù ba, roài Thieàn thöù tö, trôû laïi Voâ tri, xaû boû traïng thaùi Neâ-hoaøn höõu dö y, lieàn Baùt-neâ-hoaøn. Ngay luùc aáy, ñaïi ñòa chaán ñoäng, chö Thieân, Roàng, Thaàn, hieän ra ñaày caû khoâng trung, tung hoa nhö möa, chaúng ai laø chaúng than thôû, luyeán tieác, ñi ñeán cuùng döôøng.”

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.